

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 19 stycznia 1951 r.

Nr 4

T R E S C :

U S T A W Y :

Poz.:	25 — z dnia 8 stycznia 1951 r. o obywatelstwie polskim	21
	26 — z dnia 8 stycznia 1951 r. o transporcie drogowym	23
	27 — z dnia 8 stycznia 1951 r. o poborze rekruta	25
	28 — z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy	25

ROZPORZĄDZENIA RADY MINISTRÓW:

29 — z dnia 8 stycznia 1951 r. w sprawie zakazu lub ograniczenia używania niektórych pojazdów mechanicznych	25
30 — z dnia 15 stycznia 1951 r. o właściwości władz do orzekania w sprawach obywatelstwa	27

R O Z P O R Z Ą D Z E N I A :

31 — Ministra Finansów z dnia 29 grudnia 1950 r. w sprawie określenia przedsiębiorstw, zakładów i osób obowiązanych do uczestniczenia w obrocie bezgotówkowym ze względu na obowiązek prowadzenia ksiąg	28
32 — Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 grudnia 1950 r. w sprawie ustalenia wysokości zaliczki skądanej przez oskarżyciela prywatnego	28
33 — Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 grudnia 1950 r. o taksie za doręczanie wezwań i innych pism sądowych w sprawach karnych	28
34 — Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 grudnia 1950 r. w sprawie zmiany przepisów o dostosowaniu sądów powszechnych do nowych przepisów ustrojowych i o zniesieniu sądów zbędnych	29
35 — Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 29 grudnia 1950 r. w sprawie zasad wyboru miejsca budowy i urządzeń zakładów utylizacyjnych	30

OŚWIADCZENIA RZĄDOWE:

36 — z dnia 29 grudnia 1950 r. w sprawie złożenia przez Danię dokumentów ratyfikacyjnych konwencji międzynarodowej o ujednostajnieniu niektórych zasad dotyczących immunitetów stałków państwowych, podpisanej w Brukseli dnia 10 kwietnia 1926 r., oraz protokołu z dnia 24 maja 1934 r.	32
37 — z dnia 29 grudnia 1950 r. w sprawie przystąpienia Indonezji do Porozumienia o zachowaniu lub przywróceniu praw własności przemysłowej, dotkniętych przez drugą wojnę światową, podpisanego w Neuchâtel dnia 8 lutego 1947 r.	32

25

U S T A W A

z dnia 8 stycznia 1951 r.

o obywatelstwie polskim.

R o z d z i a ł 1.

Obywatele polscy.

Art. 1. Obywatel polski nie może być równocześnie obywatelem innego Państwa.

Art. 2. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy są obywatelami polskimi osoby, które:

- 1) posiadają obywatelstwo polskie na podstawie dotychczasowych przepisów,
- 2) przybyły do Polski Ludowej jako repatrianci,
- 3) uzyskały stwierdzenie swej polskiej narodowości na podstawie: ustawy z dnia 28 kwietnia 1946 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego osób narodowości polskiej zamieszkałych na obszarze Ziemi Odzyskanych (Dz. U. R. P. Nr 15, poz. 106), dekretu z dnia 22 października 1947 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego osób narodowości polskiej zamieszkałych na obszarze b. Wolnego Miasta Gdańska (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 378) lub przepisów, obowiązujących poprzednio w tym przedmiocie.

Art. 3. Właściwa władza może uznać za obywateli polskich osoby, które nie odpowiadają wymaganiom artykułu poprzedzającego, zamieszkują jednak w Polsce co najmniej od dnia 9 maja 1945 r., chyba że przybyły do Polski jako cudzoziemcy określonej przynależności państwowej i traktowane były w Polsce jako cudzoziemcy.

Art. 4. Obywatelem polskim nie jest osoba, która wprawdzie w dniu 31 sierpnia 1939 r. miała obywatelstwo polskie, jednak mieszka stale za granicą i:

- 1) w związku ze zmianą granic Państwa Polskiego nabyła zgodnie z umową międzynarodową obywatelstwo innego państwa albo
- 2) jest narodowości rosyjskiej, białoruskiej, ukraińskiej, litewskiej, łotewskiej lub estońskiej albo
- 3) jest narodowości niemieckiej, chyba że małżonek tej osoby ma obywatelstwo polskie i zamieszkuje w Polsce.

Art. 5. 1. Zawarcie związku małżeńskiego przez obywatela polskiego z osobą, nie będącą obywatelem polskim, nie powoduje zmian w obywatelstwie małżonków.

2. Zmiana obywatelstwa jednego z małżonków nie pociąga za sobą zmiany w obywatelstwie drugiego małżonka.

R o z d z i a ł 2.

Nabycie obywatelstwa polskiego.

Art. 6. Dziecko nabywa obywatelstwo polskie, gdy:

- 1) oboje rodzice są obywatelami polskimi albo
- 2) jedno z rodziców jest obywatelem polskim, a drugie jest nieznanne albo nieznanne lub nieokreślone jest jego obywatelstwo.

Art. 7. Dziecko, urodzone lub znalezione w Polsce, nabywa obywatelstwo polskie, gdy oboje rodzice są nieznanzi albo nieznanne lub nieokreślone jest ich obywatelstwo.

Art. 8. 1. Dziecko, urodzone w Polsce, którego jedno z rodziców jest obywatelem polskim, a drugie — obywatelem innego państwa, nabywa obywatelstwo polskie, chyba że oboje rodzice w oświadczeniu, złożonym zgodnie przed właściwą władzą w ciągu miesiąca od dnia urodzenia się dziecka, wybiorą dla niego obywatelstwo tego państwa obcego, którego obywatelem jest drugie z rodziców, jeśli prawo tego państwa zezwala na nabycie jego obywatelstwa w ten sposób.

2. W braku porozumienia między rodzicami każde z nich może zwrócić się o rozstrzygnięcie do sądu w ciągu miesiąca od dnia urodzenia się dziecka.

3. Dziecko, które nabyło obce obywatelstwo w trybie, przewidzianym w ust. 1 i 2, może po ukończeniu lat trzynastu wybrać obywatelstwo polskie przez odpowiednie oświadczenie, złożone przed właściwą władzą.

Art. 9. Przepisy artykułu poprzedzającego stosuje się także do dzieci, urodzonych za granicą z rodziców, z których jedno jest obywatelem polskim, a drugie — obywatelem innego państwa, jeżeli prawo tego państwa stosuje te same zasady do obywatelstwa dzieci, urodzonych w Polsce z rodziców różnego obywatelstwa.

Art. 10. 1. Cudzoziemcowi można na jego prośbę nadać obywatelstwo polskie.

2. Nadanie obywatelstwa polskiego może być uzależnione od złożenia dowodu zwolnienia z obcego obywatelstwa.

3. Osoby, przybywające do Polski jako repatrianci w trybie ustalonym przez właściwe władze, nabywają obywatelstwo polskie z mocy prawa.

R o z d z i a ł 3.

Utrata obywatelstwa polskiego.

Art. 11. 1. Obywatel polski może nabyć obywatelstwo obce jedynie po uzyskaniu zezwolenia władzy polskiej na zmianę obywatelstwa.

2. Zezwolenie na zmianę obywatelstwa, udzielone rodzicom, rozciąga się na dzieci, pozostające pod ich władzą rodzicielską.

3. Zezwolenie na zmianę obywatelstwa, udzielone jednemu z rodziców, rozciąga się na dzieci, pozostające pod jego władzą rodzicielską, gdy drugie z rodziców nie jest obywatelem polskim lub — będąc obywatelem polskim — wyrazi przed właściwą władzą zgodę na zmianę obywatelstwa dzieci. Jeżeli drugie z rodziców sprzeciwia się zmianie obywatelstwa lub gdy porozumienie się rodziców napotyka trudne do przewyciężenia przeszkody — sprawę rozstrzyga sąd.

4. Zezwolenie rozciąga się na dzieci w wieku powyżej trzynastu lat jedynie za ich zgodą.

5. Nabycie obywatelstwa obcego zgodnie z ust. 1—4 pociąga za sobą utratę obywatelstwa polskiego.

Art. 12. 1. Obywatel polski, który przebywa za granicą, może być pozbawiony obywatelstwa polskiego, jeżeli:

- 1) naruszył obowiązek wierności wobec Państwa Polskiego,
- 2) działał na szkodę żywotnych interesów Polski Ludowej,
- 3) nielegalnie opuścił obszar Państwa Polskiego po dniu 9 maja 1945 r.,
- 4) odmówił powrotu do kraju na wezwanie właściwej władzy,
- 5) uchyla się od wykonania obowiązku wojskowego,
- 6) skazany został za granicą za zbrodnię pospolitą lub jest recydywistą.

2. Pozbawienie obywatelstwa polskiego można rozciągnąć na zamieszkałe za granicą dzieci pozbawionego, które nie ukończyły lat trzynastu.

R o z d z i a ł 4.

Postępowanie.

Art. 13. 1. O nadaniu i utracie obywatelstwa polskiego orzeka Rada Państwa.

2. Orzeczenie Rady Państwa o utracie obywatelstwa polskiego następuje na wniosek Prezesa Rady Ministrów.

3. Ogłoszenie w Monitorze Polskim orzeczenia o pozbawieniu obywatelstwa polskiego zastępuje doręczenie orzeczenia.

Art. 14. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia władze właściwe do orzekania we wszystkich sprawach, dotyczących obywatelstwa, a nie zastrzeżonych właściwości Rady Państwa.

R o z d z i a ł 5.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 15. 1. Orzeczenia, zapadłe przed dniem 1 września 1939 r. na podstawie przepisów ustawy z dnia 31 marca 1938 r. o pozbawieniu obywatelstwa (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 191), nie mają skutku prawnego przeciw osobom, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy mają miejsce zamieszkania w Polsce.

2. Osobom zamieszkałym za granicą może Rada Państwa przywrócić obywatelstwo polskie, którego zostały pozbawione w trybie, określonym w ustępie po-

przedzającym, jeżeli obywatelstwo polskie nie zostało im przywrócone przed wejściem w życie niniejszej ustawy.

Art. 16. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się także do obywatelstwa dzieci urodzonych i znalezionych w Polsce przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 17. 1. Tracą moc dotychczasowe przepisy w przedmiotach objętych niniejszą ustawą.

2. W szczególności tracą moc:

- 1) ustawa z dnia 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr 7, poz. 44) wraz z późniejszymi zmianami,
- 2) ustawa z dnia 26 września 1922 r. o uregulowaniu prawa wyboru obywatelstwa polskiego przez obywateli b. cesarstwa austriackiego lub b. królestwa węgierskiego i prawa wyboru obywatelstwa obcego przez b. obywateli tych państw, posiadających obywatelstwo polskie (Dz. U. R. P. Nr 88, poz. 791),

- 3) ustawa z dnia 31 marca 1938 r. o pozbawieniu obywatelstwa (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 191),
- 4) ustawa z dnia 28 kwietnia 1946 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego osób narodowości polskiej zamieszkałych na obszarze Ziemi Odzyskanych (Dz. U. R. P. Nr 15, poz. 106),
- 5) dekret z dnia 22 października 1947 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego osób narodowości polskiej zamieszkałych na obszarze b. Wolnego Miasta Gdańska (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 378),
- 6) art. 110 i 111 ustawy z dnia 4 lutego 1950 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. Nr 6, poz. 46).

Art. 18. Wykonanie ustawy porucza się Radzie Państwa i Prezesowi Rady Ministrów.

Art. 19. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut*

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

26

U S T A W A

z dnia 8 stycznia 1951 r.

o transporcie drogowym.

Art. 1. 1. Transport drogowy, w rozumieniu niniejszej ustawy, jest to transport osób i rzeczy na publicznych drogach kołowych, wykonywany przy pomocy przeznaczonych do tego pojazdów silnikowych i konnych, zwanych dalej pojazdami drogowymi, bez względu na to, czy poruszają się po jezdni dróg, czy też po odrębnych torach na tych drogach.

2. Nie uważa się za transport drogowy transportu, wykonywanego po odrębnych torach na drogach publicznych, a będącego w zarządzie przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“.

Art. 2. 1. Transport drogowy może być wykonywany:

- 1) jako zarobkowy na podstawie umowy o przewóz lub dzieło przez przedsiębiorcę jego pojazdami albo na podstawie umowy najmu pojazdu do wykonania transportu przez najemcę,
- 2) jako niezarobkowy — własnymi lub użyczonymi pojazdami dla własnych potrzeb.

2. Transport zarobkowy, z którego na równych warunkach może korzystać każdy, jest transportem publicznym.

Art. 3. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia określi zakres, sposób i warunki używania pojazdów drogowych. W rozporządzeniu tym Rada Ministrów może ustalić także zakaz używania określonych rodzajów pojazdów do niektórych rodzajów i zakresów transportu lub zastrzec wyłączność ich użycia przez określone gru-

py osób, jak również obowiązek świadczenia nimi usług transportowych na cele ogólnogospodarcze według taryf przewidzianych dla takich świadczeń.

Art. 4. 1. Zarobkowy transport wykonują w zakresie i na warunkach ustalonych przez Ministra Komunikacji powołane w tym celu przedsiębiorstwa państwowe poza wyjątkami określonymi w ust. 2, art. 5 ust. 2 i art. 6.

2. Przedsiębiorstwa państwowe, podległe Ministerstwu Gospodarki Komunalnej, a przeznaczone do utrzymania komunikacji w osiedlach, wykonują publiczny transport osób w granicach miast na warunkach ustalonych przez tego Ministra, w komunikacji zaś podmiejskiej — na warunkach i w zasięgu ustalonym przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Gospodarki Komunalnej.

3. W poszczególnych przypadkach Minister Komunikacji w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i z Ministrami Gospodarki Komunalnej oraz Finansów może powierzyć utrzymywanie osobowej komunikacji miejskiej i podmiejskiej łącznie powołanemu specjalnie w tym celu przedsiębiorstwu państwowemu.

Art. 5. 1. Transport ładunków pocztowych, dokonywany pojazdami drogowymi zarządu pocztowego lub pojazdami wynajętymi przez zarząd pocztowy specjalnie do tych przewozów, nie podlega przepisom niniejszej ustawy.

2. Minister Poczty i Telegrafów ustala w porozumieniu z Ministrem Komunikacji